

Pressemeddelelse
20. august 2007

2,2 millioner slag, men så er LOA også tæt

Efter knap tre et halvt års intenst arbejde er restaureringen af det gode skib LOA, der foregår på det specialindrettede LOA Værft i Nørresundby, nået til endnu en markant milepæl: Kalfatringen.

”Kalfatring er betegnelsen for det at fylde værk i mellemrummene – også kaldet nåderne – mellem plankerne og dermed gøre dem vandtætte. I LOAs tilfælde skal der kalfatres såvel på dækket som overalt på skrogets yderside. Alt i alt er der tale om omkring 2.000 meter, hvoraf cirka halvdelen skal gennearbejdes to gange og resten tre gange”, fortæller projektleder Herluf Stærk Christensen, der selv har årelang erfaring i kalfatring.

Kalfatringen udføres med kalfatrejern, der er forskelligt udformede værktøjer. Nogle har skarpe kanter, mens andre har en v-formet udskæring, og jernenes tykkelse varierer alt efter det mellemrum, der skal bearbejdes. Værket, der traditionelt består af tjæret hamp, opkradset tovværk eller blår, drives ind i mellemrummene med kalfatrejern og træhammer.

”Det kræver stor øvelse at kalfatre rigtigt, for bliver værket for løst, kan kalfatringen ikke holde vandet ude – og gøres det for fast, sprænges plankerne. Dertil kommer, at det er et arbejde, der

kræver både tålmodighed og udholdenhed. Erfaringen viser, at der skal slås omkring 450 slag pr. meter, så det bliver altså til i omegnen af 2,2 millioner slag inden vi er færdige med at kalfatre LOA”, siger Herluf Stærk Christensen.

LOA Værft får værket i store nøgler, hvor fibrene endnu ikke er tvundet til tråd. Fibrene samles i tykke tråde, der foldes dobbelt og snos, så det ligner et lille stykke reb. Tykkelsen skal passe til det mellemrum, der skal kalfatres. Når værket er slået i bund, bliver mellemrummet beget – og efter

hærdning skal det overflødig beg skræbes af og skroget skal males, mens dækket skal have træbeskyttelse.

Foruden Herluf Stærk Christensen har LOA Værft allerede én medarbejder, skibstømrer Peder Grårup Hoven, der har betydelig kalfatreerfaring fra såvel restaureringen af Fregatten Jylland som nybygningen af Ostindiefararen Götheborg i Sverige. De første knap 50 meter i styrbord side agter er kalfatret og beget – og det ventes, at der kommer ekstra gang i processen, når værftet i denne uge får tilknyttet endnu et par erfarne kalfatrefolk.